

engem, azok selyemben és bíborban járnak. Megalázkodás helyett gögben, elmélyülés helyett fennhéjázásban élnek. Már nem bírja szó nélkül hagyni a roppant visszasságot, és kiáll egy térre, kemény szavakkal, mint egykor a kufárok ellen, kifakad, ostoroz, rámutat a hibákra, hiányosságokra, amiket fel kellene számolniuk az embereknek. Beszél, beszél, egyre több a hallgatósága, de egyszer odakerül egy egyházi hatalmasság és lázításnak veszi, amit Jézus mond, és lefogatván, bíróság elébe állítja. Jézus most célszerűbben viselkedik, mint Pilátus előtt egykoron, nem hallgat, de védelmezi álláspontját, a szegénységet, az egyszerűséget, a hitet, reménységet, szeretetet. Bírái zárt ülésben látják, hogy igaza van, de nem merik bevallani. Elítélni sem merik. Az elnök így szól hozzá: Felforgató vagy! Több évszázados alkotásainkat akarod megsemmisíteni. Most ez egyszer elengedünk, nem büntetünk meg. Kívánságunk az, hogy a lábadat ide többé be ne tedd. Kitzskoltatták Jézust a város egyik kevésbé forgalmas kapuján.

A történet szomorúan példázza, hogy Jézusnak nem volt helye a templomokkal, katedrálisokkal ékesített földön.

Vajon ma van-e helye Jézusnak a világunkban? Bizony sok helyről ma is ki van zárva, ha kopogtat a szívek ajtaján, kifordított tenyérrel közik: Nincs hely.

Van-e szükségünk jövetelére, jelent-e valamit számunkra karácsony érkezése?

Válaszom, válaszunk ez lehet: van értelme jövetelének. Ő a szeretetet hirdette. Mire van inkább szükségünk, mint szeretetre? Ő a békességet hirdette. Mire van inkább szükségünk, mint békességre? Megkérdezem a gyereket, csodavárá szeme azt mondja: Van szükség karácsonyra, ajándékaira. Megkérdezem az anyát: Van-e szükség Jézus érkezésére? Válasza: van, általa könnyebben nevelem gyermekemet a jó és igaz szeretetere, megélésére. Megkérdezem a beteget, válasza: van értelme jövetelének, Ő az én vigasztalóm. A haldokló azt mondja: Beléje kapaszkodom, amikor szól: csak a test hal meg, a lélek örökké él.

Így értékeljük hát a most érkezett karácsony ünnepét s benne a hozzánk érkezett Jézust. Ha eddig nem volt hely, most készítsünk helyet szívünkben, otthonunkban áldott lényének. Amen.

KOVÁCS ISTVÁN

A VILÁGOSSÁG FIAI LEGYETEK

Jn 12,35/b—36/a

Ha most egy láthatatlan kéz hirtelen kioltana környezetünkben minden fényforrást, vagy szemeink világától fosztana meg, s ránk az éjszakák sötétje borulna, kétségbeesnénk. Míg elszorult torokkal, pattanásig feszült idegekkel, tapogatózva próbálnánk világot gyűjteni, világosságra elvergődni, vagy szemeink világának elvesztésén siránkozva-jajongva újra látni: beleütköznénk a környezetünkben levő tárgyakba, kétségbeesetten, félbénultan vergődő egymásba, — s nagyon szerencsétleneknek, gyámoltalanoknak éreznénk magunkat. Mint a sötét szobában egyedül maradó — s a villanykapcsolót nem találó — gyermek, kinek torkát sírás fojtogatja.

Elég, ha a „sötétség hatalmának“ ezt a — gyermekkorunk óta gyakran megtapasztalt — félelmetesen szorongató érzését felidézzük, máris érezzük a jézusi szó felparázsló igazát: „...aki sötétségben jár, nem tudja hová megy.“ Érezzük, hogy a sötétségben nem vagyunk egész, teljes képességű emberek. Csak világosságban lehetünk azok. Ettől foszt meg a sötétség, ha hatalmába kerít.

Ettől — a sötétség hatalmába való kerüléstől — óvja, félti Jézus a tanítványait, az embert! A világosságban való járásra szólít fel, hogy a „világosság fiai“ lehessünk.

Mindez, kétségtelenül, jelképes beszéd. Jézus nem egy valódi, fizikai értelemben vett sötétségre gondol, — mint ahogyan nekünk sem kell, s nem is szabad, mondjuk villanyoltásból származó sötétségre, hanem egy ennek megfelelő lelki állapotra gondolnunk.

Mi ez a lelki sötétség?

A fényforrás nem látása. Jézus tanításában életünk örök fényforrása: a gondviselő Isten. Világosságban járni annyi, mint Isten akarata szerinti életúton járni, istenes életet élni.

A múltkoriban, a televízió egyik magyar nyelvű műsorában két megdöbbenő történetre figyeltem fel. Szomorú eseteire az életnek, mindennapjainknak. Mindketőben a sötétség — a rossz — hatalmába került, a lelki vakság állapotába jutott emberek láthattunk, róluk hallhattunk, velük ismerkedhettünk.

Az egyik — hihetetlenül tűnő — történetből azt tudtuk meg, hogy egy idős édesanyát szinte két évig tartottak pincébe zárva — saját gyermekei! A mindennapi — létfenntartáshoz szükséges — szűkös étel- és vizadagot is csak egy nyíláson, egy kis ablakon vetették be számára. Még napfényt is alig láthatott szerencsétlen!

E megdöbbenő eset ihallatán — beleborzong az emberi lélek —, a még napfényt is alig látó, szerencsétlen anyára gondolva: el tudjuk-e képzelni azt a szörnyű lelki sötétséget, vakságot, amelyben ez embertelen tett elkövetői élnek?!

A másik riport egy — négy gyermeket felnevelő — özvegy édesanyáról készült. Az idős — nyolcvanegynéhány éves —, beteg asszonyt házában kereste fel a riportter. Gyermekei közül csak egyik — a faluban élő — fia törődik vele. Teszi a tőle telhetőt: fát vág, tüzet gyújt, vizet hord beteg anyjának. Egyszóval: segítségére van, gondozza. A másik három gyermek — két lány és egy fiú — városban él, és tudomást sem vesz idős, beteg anyjáról. Úgy élnek, mintha nem is létezne! Az ő érvelésük abból áll, hogy özvegy édesanyjuk nem reájuk, hanem a faluban élő testvéreikre íratta a bennvalót, a képernyőn is látható szegényes, elhanyagolt és kicsiny házat. S míg a képernyőn láthattuk a jómódban élő, de beteg édesanyjuk gondozását megtagadó gyermekeket is, elgondolkozhattunk azon, hogy: lám, a külső látzat, a jómódban való dűskálás, a kifelé mutatott csillogás mögött mily szörnyű, lelket nyomorító sötétségben élnek ezek az emberek. Lelkük, jóérzést-emberséget vesztett szájalmas életük a sötétség bénító hatalma alá került.

Hogyan kerülhet egy-egy ember ennyire a sötétség — a rossz — hatalmába? Hogyan sodródhat, hogyan juthat e lelki sötétség, vakság állapotába? Hogyan feledkezhet meg valaki ily mértékben a köteles jóézésről, emberségről és istengyermeki hivatásáról?

Egyik közmondásunk tömören fogalmaz: „A lejtőn elindulni könnyű, de megállani nehéz!” A sötétség is észrevétlenül lopakodik életünkbe. Oly settenkedve, mint a tolvaj — szinte észre sem vesszük. Elég csak egy könnyelmű, közömbös pillanat, hogy megfélemedezzünk Istenről, lelkünk áldott fényforrásáról, emberségünk útját megvilágító akarataról. Kezdődhet mindez úgy is, hogy életünk egy ilyen könnyelmű vagy közönyössé fásult pillanatában az imádságos pihenés, lelki megszentelődés helyett tovább hajszoljuk magunkat torkos telhetetlenségünk, mérhetetlen anyagiasságunk útvesztőiben! Egyre kevesebbet foglalkozunk lelkünk dolgával. A sötétség terjed bennünk, s mi észrevétlenül süllyedünk alább a lelkünket egyre inkább hatalmába kerítő sötétség tengerébe. Csak a fény, a világosság fogy lelkünkben, életünkben. Aztán egyre ritkábban, csak nagyobb ünnepi alkalmakkor van időnk megállni, megkeresni az elveszni készülő kapcsolatot Istennel, életünk fényforrásával, lelkünk világosságával. S noha körülöttünk látszólag csillogva szíporakáznak-villognak is talmi arany hegyek: lelkünk sötétben növekvő hamuja alatt már csak néha, elvétve pislákol fel a Vele összekötő fénysugár. Míg végül elveszítjük azt is. Nem tudjuk többé, hogy hová megyünk, miért vagyunk; behullunk a lelkünkben tátongó sötétség hínáros karokkal vonzó, embernyi emberségünk utolsó szikráját is elfojtó erkölcsi mocsarába...

„Járjatok azért a világosságban, hogy a sötétség hatalmába ne kerítsen titeket; mert aki sötétségben jár, nem tudja, hová megy.” Mert a sötétség megbénít, vakká tesz, szájalmassá nyomorít.

Az ember tudja ezt. Ösztönösen fél a sötétségtől. És védekezik.

A ma embere hatalmas energiákat, összegeket fordít a sötétség elleni küzdelemre. Aldozaftokat hoz a világosságért, mert szereti azt. De amíg hatalmas áldozatokat hoz az ilyen értelemben vett világosságért, a külső fényért és ragyogásért, bár takarékoskodnia kell a rendelkezésére álló energiákkal, addig még mindig keveset áldoz és tesz azért, hogy lelkében is világosságot gyűjtsön. Sajnos vannak még egyesek, kik többet költenek italra, mint könyvekre. Ami egyben azt jelenti, hogy még ma is több időt töltenek kocsmában, mint testi-lelki épülésüket szolgáló helyeken. Még ma is többet költenek és áldoznak a haszontalan és üres külső csillogásra, mint a belső világosságra. Csoda-e, hogy még mindig embertelen, vad érzelem, vak ösztön és sötét indulat fészkel egyesek lelkében?!

Bizony, többször hasonlatosak vagyunk a mesebeli együgyű emberhez, aki házat épített, de annak falaiiba nem vágott ajtót, ablakot, — s aztán csodálkozott, hogy benn sötétség van. Később megpróbálta a szabadban elhelyezett csebrek és vedrek

vízében táncoló napfényt „befogni és behordani“ ablaktalan házába, mignem egy arra járó vándor figyelmeztette, hogy így nem lehet.

Tártál-e ablakot — sötét és fülledt levegőjű szoba áporodott, nyomasztó levegőjétől fuldokolva — tavaszi napsütésre? S szívta-e, szomjasan táguló tüdővel sóváran, a napfénytől ragyogó, balzsamos, tiszta, tavaszi levegőt?! Nos, ezzel az ablakot felszakító mozdulattal kell feltárnod lelked is. S hagynod, hogy áradjon belé — minden rejtett zugát betöltő áradással — Istennek éltető, tisztító, napsugaras fénye, áldott világossága!

Jézus, a maga szavaival, egyszerűen így mondja mindezt: higgyetek a vilá-gosságban! Higgyetek Istenben, s járjatok a világosságban, hogy a világosság fiai, Istennek fiai legyetek! Amen.

KOVÁCS ISTVÁN

LÉLEKKEL ADNI

Mk 12,41—44

Régi igazság, hogy az embereket nemegyszer legapróbb, szinte lényegtelennek tűnő megnyilvánulásaikból ismerhetjük meg a legjobban. A bölcs ember még a jelentéktelennek tetsző dolgokból, eseményekből is lényeges következtetéseket tud levonni; az élet apró történéseiből fontos törvényszerűségeket, nagy összefüggéseket és igazságokat képes felfedni.

Szemléltető példa erre ez a bibliai történet is.

Jézus az adakozás igazi lelkületével szeretné megismertetni a tanítványokat, és a mindennapi élet könnyen elleshető „pillanatfelvétellel“ szemlélteti tanítását. Jól tudja, hogy az ember általában szeret kapni, de adni, áldozni már kevésbé, vagy egyáltalán nem. Az igazi tanítvány azonban nem lehet önző, csak magának élő ember. Istengyermeki személyiségének jegyei között helyet kell kapnia az egészséges áldozatkészség, az adni-áldozni tudás lelkületének is.

Jézus a templomi persellyel átellenben helyezkedik el.

Irigylésre méltó, kitűnő helyzet. A vallásos élet keresztmetszetét, a templomba járók valódi lelkületét kínálja szemrevételezésre.

Oly szemléletes, könnyedén elképzelhető helyzet, hogy akár ma is utánozhatjuk. Képzeljük csak el, — gondolatban üljünk mi is oda a persellyel átellenben levő oldalra, s figyeljünk.

Külsőalakjáról, egész megjelenéséről ítélve jómódú, tehetős ember lép a perselyhez. Sokat tesz abba. — „Teheti, van miből!“ — állapítjuk meg. — Utána még sokan jönnek. Ki többet, ki kevesebbet tesz a perselybe.

Mi figyelemmel kísérjük a persely felé irányuló kezeket.

Ki gondolta volna közülünk, hogy szinte tanulmányt lehetne írni e kezekről. Sokféleségükről. Természetes, könnyedén nyíló, meleg, szívesen adakozó, és száraz, merev, nehezen nyíló kezeket látunk. Vajon mióta tartja lelkét az ember adakozásra kinyújtott kezén?

A sokaságból egyszerű, szegényes ruhába öltözött asszony válik ki. Ő is siet — éppúgy, mint mások — elhozni a maga lehetőségeihez mérhető áldozatát, adományát. Két fillért — tehát nagyon keveset — tesz a perselybe. A legkevesebbet, — de látszik rajta: nincs több neki.

— Rendben van! — állapítjuk meg a magunk gyakorlatias észjárásával. — Az a helyes, ha az ad többet, akinek több van. .

Ekkor szólal meg Jézus, s mi hamarosan belátjuk, hogy ismét „nézők“ voltunk, de — nem láttunk! Figyelmünket a perselybe vetett összegek kötötték le. Jézust azonban nem az összeg érdekli. Őt nem kápráztatja el a gazdag ember látszólag nagy adománya. Számára sokkal fontosabb volt — ez alkalommal is — a lelkület. Nézzétek ezt a szegény özvegy asszonyt — mondja Jézus —, az ő két fillére többet ér, mint a gazdag ember könnyedén odavetett százai. Míg az utóbbi az ő feleslegéből adhatott könnyedén, addig a szegény özvegy az ő kevéskéjéből is tudott adni. Talán mindenét, egész vagyonát jelentette az a két fillér.

Ennyi a történet.